METODE INDIRECTE din 15 martie 2018

de stabilire a veniturilor şi a procedurii de aplicare a acestora

EMITENT • **AGENŢIA NAŢIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ**

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 257 din 23 martie 2018

Data intrării în vigoare 23-03-2018

Notă

Aprobate prin Ordinul nr. 675 din 15 martie 2018, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 257 din 23 martie 2018.

Capitolul I
Dispoziţii comune

Articolul 1

(1) Verificarea situaţiei fiscale personale a persoanelor fizice cu privire la impozitul pe venit, prevăzută la art. 138 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările şi completările ulterioare, denumită în continuare Codul de procedură fiscală, reprezintă ansamblul activităţilor desfăşurate de organul fiscal având ca obiect examinarea totalităţii drepturilor şi a obligaţiilor de natură patrimonială, a fluxurilor de trezorerie şi a altor elemente relevante pentru stabilirea situaţiei fiscale reale a persoanei fizice verificate.

(2) Verificarea situaţiei fiscale personale se efectuează la persoanele fizice rezidente fiscal în România în perioada supusă verificării.

Capitolul II
Activităţi preliminare verificării situaţiei fiscale personale

Articolul 2

Pentru verificarea situaţiei fiscale personale a persoanelor fizice, organele fiscale efectuează următoarele activităţi preliminare:

a) analiza de risc;

b) selectarea persoanelor care vor fi supuse verificării situaţiei fiscale personale.

Secţiunea 1
Analiza de risc

Articolul 3

(1) Analiza de risc este efectuată de organul fiscal pentru stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile pentru un grup de persoane fizice sau pentru cazuri punctuale.

(2) Analiza de risc se efectuează pentru cazuri punctuale, astfel:

a) rezultate din controale fiscale;

b) identificate ca urmare a unor sesizări primite de la alte instituţii ori autorităţi publice, precum şi de la alte entităţi sau persoane fizice ori juridice.

Articolul 4

Analiza de risc constă în următoarele activităţi:

a) identificarea riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile;

b) evaluarea riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile;

c) gestionarea riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Articolul 5

Activitatea de identificare a riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile constă în efectuarea următoarelor operaţiuni:

a) stabilirea surselor de date;

b) culegerea datelor deţinute de alte entităţi;

c) formalizarea datelor în structura necesară analizei;

d) definirea caracteristicilor persoanelor fizice cu potenţial risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Articolul 6

Stabilirea surselor de date se realizează prin:

a) evaluarea datelor deţinute de organele fiscale cu privire la persoanele fizice şi stabilirea necesarului de date care trebuie obţinute în vederea identificării riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile;

b) identificarea surselor de date despre persoanele fizice, deţinute de autorităţi publice şi de alte entităţi, necesare determinării riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Articolul 7

Culegerea datelor deţinute de alte entităţi se realizează prin următoarele modalităţi:

a) acces la bazele de date, în temeiul protocoalelor sau al acordurilor de colaborare şi schimb de informaţii încheiate, în condiţiile legii, între organele fiscale şi entităţile deţinătoare;

b) valorificarea informaţiilor primite de la autorităţi judiciare sau de la alte autorităţi publice naţionale ori internaţionale sau organizaţii care deţin informaţii în legătură cu situaţia fiscală personală a contribuabilului;

c) valorificarea informaţiilor primite ca urmare a sesizărilor de la alte entităţi sau persoane fizice ori juridice;

d) valorificarea informaţiilor obţinute de organele fiscale din surse deschise accesului public;

e) valorificarea informaţiilor rezultate din controale fiscale.

Articolul 8

Formalizarea datelor în structura necesară analizei se efectuează asupra:

a) grupurilor masive de date, existente în bazele de date proprii ale organelor fiscale sau descărcate din bazele de date ale altor autorităţi publice, interne şi externe, la care Agenţia Naţională de Administrare Fiscală are acces;

b) datelor şi informaţiilor punctuale, deţinute sau obţinute conform art. 7.

Articolul 9

(1) În scopul definirii caracteristicilor persoanelor fizice cu potenţial risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile se vor avea în vedere, în principal, următorii indicatori fiscali şi patrimoniali privind persoanele fizice:

a) veniturile declarate de persoana fizică şi/sau de plătitori;

b) creşterile sau descreşterile elementelor patrimoniale ale persoanei fizice;

c) cheltuielile personale efectuate;

d) fluxurile de trezorerie.

(2) Pe baza indicatorilor fiscali şi patrimoniali se determină atât veniturile estimate ca fiind realizate, cât şi veniturile declarate ale persoanei fizice în perioada analizată.

(3) Datele şi informaţiile utilizate pentru indicatorii fiscali şi patrimoniali prevăzuţi la alin. (1) sunt cele obţinute conform art. 7.

Articolul 10

Activitatea de evaluare a riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile constă în:

a) calcularea diferenţei între valoarea veniturilor estimate ale persoanei fizice, în perioada impozabilă analizată, identificate pe baza datelor disponibile în cadrul analizei de risc, şi veniturile declarate ale persoanei fizice, în aceeaşi perioadă;

b) verificarea încadrării diferenţelor stabilite conform lit. a) în limita prevăzută la art. 138 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură fiscală.

Articolul 11

Activitatea de gestionare a riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile se realizează prin:

a) procesarea şi elaborarea listei persoanelor care prezintă risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile;

b) elaborarea propunerilor pentru efectuarea verificării situaţiei fiscale personale, având în vedere valoarea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile stabilită potrivit prevederilor art. 10, în ordine descrescătoare. Dacă din informaţiile deţinute, organul fiscal identifică existenţa în lista prevăzută la lit. a) a unor persoane care au calitatea de soţ/soţie, rude sau afini până la gradul al II-lea inclusiv, elaborarea propunerilor se poate face concomitent şi pentru aceste persoane;

c) elaborarea de propuneri privind punerea în aplicare a altor măsuri de asigurare a conformării fiscale pe baza riscurilor identificate.

Secţiunea a 2-a
Selectarea persoanelor fizice pentru verificarea situaţiei fiscale personale

Articolul 12

Selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării situaţiei fiscale personale este efectuată de către organul fiscal competent.

Articolul 13

(1) Selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării situaţiei fiscale personale se face din lista persoanelor care prezintă risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile, în ordine descrescătoare a nivelului riscului şi în funcţie de capacitatea de efectuare a verificărilor.

(2) În situaţiile în care, în cadrul analizelor de risc efectuate în cazurile prevăzute la art. 3 alin. (2) lit. a), se stabileşte un risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile conform art. 138 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură fiscală, persoanele fizice pot fi selectate pentru verificarea situaţiei fiscale personale.

(3) Prin propunere motivată, programul de activitate se poate suplimenta cu până la 10% din capacitatea de efectuare a verificărilor situaţiei fiscale personale, cu acţiuni cu impact semnificativ în conformarea fiscală generală sau cu acţiuni selectate pe criterii aleatorii stabilite şi aprobate anterior selectării, la alte persoane fizice identificate cu risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Capitolul III
Verificarea situaţiei fiscale personale

Secţiunea 1
Dispoziţii generale

Articolul 14

Verificarea situaţiei fiscale personale constă în examinarea drepturilor şi obligaţiilor de natură patrimonială, a fluxurilor de trezorerie şi a altor elemente de natură să determine starea de fapt fiscală a persoanei fizice pe perioada verificată, în scopul stabilirii veniturilor obţinute şi a regimului fiscal aplicabil.

Articolul 15

(1) Verificarea situaţiei fiscale personale se efectuează cu colaborarea persoanei fizice verificate.

(2) În acest sens organul fiscal comunică avizul de verificare.

Articolul 16

Avizul de verificare cuprinde elementele prevăzute de art. 141 din Codul de procedură fiscală, precum şi alte informaţii relevante pentru verificare.

Articolul 17

Avizul de verificare se comunică persoanei fizice în conformitate cu dispoziţiile art. 47 din Codul de procedură fiscală, cu cel puţin 15 zile înainte de data începerii verificării prevăzută în acesta.

Articolul 18

(1) În cazul refacerii verificării ca urmare a unei dispoziţii cuprinse în decizia de soluţionare a contestaţiei, se comunică persoanei fizice un aviz de verificare care va cuprinde elementele prevăzute la art. 141 din Codul de procedură fiscală, cu excepţia celor prevăzute la art. 141 alin. (1) lit. f).

(2) Avizul prevăzut la alin. (1) se comunică înainte de data începerii acţiunii de verificare înscrisă în acesta.

Articolul 19

(1) În situaţia în care persoana fizică nu se prezintă la data începerii la locul de desfăşurare a verificării, organul fiscal consemnează acest fapt într-un proces-verbal în care constată şi începerea verificării situaţiei fiscale personale. Procesul-verbal se comunică persoanei fizice verificate.

(2) La data începerii verificării situaţiei fiscale personale sau cu ocazia primei întâlniri, organul fiscal va prezenta persoanei fizice verificate legitimaţia şi ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului fiscal.

Articolul 20

În cadrul verificării situaţiei fiscale personale, organul fiscal efectuează următoarele activităţi:

a) examinarea înscrisurilor sau informaţiilor despre activitatea persoanei fizice verificate referitoare la intrările şi ieşirile de fonduri şi la creşterea sau descreşterea elementelor patrimoniale pe perioada verificată, avându-se în vedere operaţiunile care au condus la stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile, precum şi, după caz, a altor operaţiuni care pot influenţa situaţia fiscală personală, rezultate din documentele sau informaţiile puse la dispoziţie de persoana fizică verificată sau obţinute de organul fiscal pe parcursul efectuării verificării situaţiei fiscale personale;

b) selectarea metodei indirecte de stabilire a veniturilor care va fi utilizată în cadrul verificării;

c) stabilirea bazei impozabile ajustate prin metode indirecte, pentru perioada impozabilă verificată, pe fiecare categorie de venit supusă impozitării (venituri din surse identificate şi/sau din surse neidentificate);

d) stabilirea, după caz, a creanţei fiscale principale, precum şi a creanţelor fiscale accesorii aferente creanţei fiscale principale.

Articolul 21

Pentru stabilirea bazei impozabile ajustate pentru impozitul pe venit se au în vedere următoarele:

a) documentele/informaţiile prezentate de persoana fizică verificată;

b) documentele/informaţiile deţinute sau obţinute de organul fiscal referitoare la veniturile, cheltuielile, patrimoniul şi fluxurile de trezorerie ale persoanei fizice verificate;
c) informaţii oficiale publicate de autorităţi sau de instituţii publice;
d) oricare alte documente sau informaţii relevante pentru stabilirea bazei impozabile;
e) declaraţiile fiscale depuse de persoana verificată şi/sau de plătitori.

Secţiunea a 2-a
Metodele indirecte

Articolul 22
(1) Selectarea metodei indirecte de stabilire a veniturilor care se utilizează în cadrul verificării este de competenţa organului fiscal.
(2) Selectarea metodelor indirecte de stabilire a veniturilor se face în funcţie de cerinţele specifice ale acestora, de situaţia fiscală a persoanei fizice verificate şi de natura informaţiilor ori a documentelor disponibile, astfel:
a) metoda sursei şi utilizării fondului este selectată atunci când se constată că persoana fizică verificată a utilizat fonduri în valoare mai mare decât sursele identificate;
b) metoda fluxurilor de trezorerie este selectată atunci când se constată că operaţiunile derulate de persoana fizică verificată s-au desfăşurat, în principal, prin conturile bancare şi financiare şi sunt intrări de sume semnificative în aceste conturi;
c) metoda patrimoniului net este selectată atunci când se constată că patrimoniul net al persoanei verificate a înregistrat creşteri semnificative pe parcursul perioadei verificate şi a fost stabilită, cu un grad rezonabil de certitudine, valoarea elementelor patrimoniale la începutul şi la sfârşitul perioadei verificate.

Articolul 23
Metoda sursei şi utilizării fondului constă în:
a) determinarea valorii fondurilor utilizate;
b) determinarea valorii fondurilor disponibile provenite din surse identificate;
c) determinarea veniturilor impozabile şi a celor neimpozabile, încasate din sursele identificate;
d) identificarea veniturilor impozabile declarate şi a celor nedeclarate, încasate din sursele identificate;
e) stabilirea venitului suplimentar provenit din surse neidentificate, ca diferenţă între valoarea fondurilor utilizate şi valoarea fondurilor disponibile provenite din sursele identificate;
f) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

Articolul 24
Metoda fluxurilor de trezorerie constă în:
a) determinarea valorii intrărilor de fonduri în conturile bancare şi financiare;
b) identificarea intrărilor de fonduri provenite din surse neimpozabile;
c) determinarea cheltuielilor efectuate cu numerar;
d) identificarea cheltuielilor efectuate cu numerar provenit din surse neimpozabile;
e) determinarea venitului impozabil ca sumă a intrărilor de fonduri în conturile bancare şi financiare şi a cheltuielilor efectuate cu numerar, ajustată cu intrările de fonduri şi cheltuielile efectuate cu numerar, provenite din surse neimpozabile;
f) stabilirea venitului suplimentar nedeclarat, ca diferenţă între venitul impozabil determinat conform lit. e) şi venitul declarat încasat;
g) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse identificate;
h) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse neidentificate;
i) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate, cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

Articolul 25
Metoda patrimoniului constă în:
a) determinarea patrimoniului net al persoanei verificate la începutul şi sfârşitul perioadei impozabile, ca diferenţă între, pe de o parte, valoarea totală a bunurilor, activelor şi a altor titluri şi deţineri şi valoarea totală a datoriilor, pe de altă parte;
b) determinarea creşterii patrimoniului net pe parcursul perioadei impozabile, ca diferenţă între valoarea patrimoniului net la sfârşitul perioadei şi valoarea patrimoniului net de la începutul perioadei;
c) stabilirea venitului impozabil pe baza creşterii patrimoniului net, la care se adaugă cheltuielile personale şi se scad veniturile neimpozabile;
d) stabilirea venitului suplimentar nedeclarat, ca diferenţă între venitul impozabil şi venitul declarat încasat;

e) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse identificate;

f) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse neidentificate;

g) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate, cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

Secţiunea a 3-a
Reverificarea

Articolul 26

(1) În sensul art. 144 din Codul de procedură fiscală, datele suplimentare, necunoscute organului fiscal la data efectuării verificării situaţiei fiscale personale la o persoană fizică, pe care se fundamentează decizia de reverificare a unei anumite perioade, pot rezulta din situaţii cum sunt:

a) efectuarea unui control fiscal, potrivit Codului de procedură fiscală, la alt contribuabil;

b) informaţii obţinute în orice alt mod, de natură să modifice rezultatele verificării fiscale anterioare.

(2) Organul fiscal este obligat să comunice persoanei fizice decizia de reverificare cu cel puţin 15 zile înainte de data începerii verificării situaţiei fiscale personale.

(3) Decizia de reverificare poate fi contestată în condiţiile Codului de procedură fiscală.

C.J.R.E. Piatra Neamț